

ՄԻԻՆԵՏԻԻ ԻՐՃԻԵԱՍ

[illegible]

Մտածպուռթ միւտորիյյէթի պէհն
յէսի թարաքֆնտան թարաքֆմիդ
իւլթար օլուսնաուգտա, վուգտ
հալլ պիւտիւրմիլ, վէ հէկէր տալ
եա զըհամ իտէճէք պիւր զալթ
եալաթա պիւր հէյեթի վար իսէ
տէյիլ պիղիմ, իլլա մէգքիւր զ
դէթմանն ալէ յհնտն գըհամ
սէքիլինն լաղթմ կէէճէհնիս իս
լէնիլ, վէ հաթլամ, մէգքիւր զ
դէթմանն օլ նիւսիսնիս տալ
միւտորիյյէթի միւմաիլէյհա
թագտիմ իթմիլիլդ տիր . վէ
տան պէրու, նէ մէգքիւր զաղ
թա, վէ նէ տէ պիղիմ ալէյհիմ
տէ տալաեա գըհամ խորիտի
կէթրիւլէյիլ, տալնքի կիւն
լէատէք ճըհհ մահէրի կէթրի
միւլ հաէ տէ, զարիպ եհրի չուր
սը տըր քի, եալընըզ զաղէթա
դըն իսմի իշար իսիլմիշ տիր :

—Բազար ագչաւի՛ն Սրթաքէօյս
Էրի նէֆէր Եէհուտի, միեանէկէրի
տէ գալկա խտրէք, պիւր տիկ
ընի դամա իլէ վուրուպ էօլտիւ
միւշ տիւր :

— Կէջէն կիւն Իսթանպօլտա ի
նէֆէր մուհաճիրին ետրալամը
տուգլարը սօֆթա, ալտըը ետր
լէրաէն շիֆաեապ օլամեաբազ
խասթախանէտէ մլութէէսսիրէն վ
ֆաթ իյլէմիշ տիր :

— Եվ վերջի ազգամ, մէջհուր ս
րիգլերտէն Պապի իւէ Հանրիգ
Պէյօղլունտա Դայլոնճու գուլլո
ղունտա, ֆէվգէլատէ մուխալ
ֆէթտէն, վէ պու սըրատա թէմ
պիր տաեագ եէտիքտէն սոնրա
ախգ ու կիրիֆթ օլունմուլյարտ

—էտիրնէստէն պուրա դաղէթ
լարնա եազըլան մէքթուպարտ
էտիրնէ վախի սապպը Բեռլէք
աւ հազրէթլէրինի վիլայէթի մէ
քիւրէ վալիիլիսնէն ինֆիալէ
հազգընտա ֆէվզէլառէ իրհայ
թէէսիւֆ օլունմագտա, վէ խ
րինիէ նազըրը հապազ Ալէքսան
Դարաթօտոր թաշա հազրէթլէր
նին էտիրնէ վալիիլինէ Թայեխ
լունանգաղարը մէմուլ Խոթիմէք
տիր :

— Պու. Կիւնէրտէ էրիքեանը Հայ պիեէ, յի տուածիէ զապիթանը Պպը սերասքերիտէ, Հարպիեէ նա զբըը բաշա հազրէթլէրինին թաթը բիւտտէթլէրինտէ սըզ սըզ մէլլիւրէ ադտ իթմէքտէ օրուպ զսանն օրունտուղունա կէօրէ, Եւնասն իյէ պլըր մուհարէպէ վուզպ իհթիմալլինէ մէպին, իթթիթազ լունաճազ Թէտապլիրի աւքերիէ իղէրէինէ միւզաքէրէ իտլիմէքտալի :

— Զբոսան ճիւղմա իրթէսի կիւ
նիւ, Բաքա հաղրէթլէրի վէքիւ
մօնսէնեօր Վանութլիի, հուզուր
հաղրէթի Բատիյահիեւ չըգարադ
մաղհալը իլթիֆաթ օմուհ, Կ
Բաքա հաղրէթլէրինին պիւ մէյ
թուպունու թադսիմ իյէմիշ տիւր

—Այդպիսիան հիւ քիւմէթի պատէֆա Պապը Ալիեէ պիր եէնի նաթա կէնտերէրէք, Արմավուտլաքըն Գոմանովօ վէ Բրէսօվօ թաւաֆլաքընտա թօրանմադտա օտուգալարըն, վէ պազը խաւարաթաւա պուրիւնտուգալարըն պէեան իլ հիւ քիւմէթի Սէնչլլլէնի նազարսիքագաթընը ճէլպ իլլէմիէ տիր:

— Պապը Արև հուգուգ միւշա
վերլիկինտէն ինֆիսալ իտէն Մ. Թա
րէն, Յրանսանն Մարն էեալէ
Թինտէ իթթիֆազը արաեա եա
գըն պիր էքէրիեթլէ տպիրէ,
պէլէտիեէ աղալըղընա ինթիսա
օլանմուշ տուր :

—Մ. Կօչէնին օն օն պէշ կիւն
գատաւր Տէրիսաատէթէ կէլճէ
իշխտիլմիշ տիր :

— Էվգենի Կրն Տէրխանտէն
տէն Հարէքէթ իւզրէ պուլունմո
օլան Խաքանիա սէֆիրի Մ. Տէլ
Վիլլա Մանթիլլա վէ մասամաս
ազմէթ լէրնի պիր Գաչ Կրն թէ
խիր Իթմէլէր տեր :

— Բուսիս սէֆրէի Մ. Նովիգոֆ
կէչէն բազար կիւնիւ Օրթա քէօն,
կիտէրէք, Պուկար էկզարգընս վի
զիթա վիրմիշ տիր :

—Րուսճոպ իլէ Ճիւրճօվա ա
րասընտա Թունա նէհրինին պու
պաղլատըը, Րումանիա սէֆարէ
թինէ վարիտ օլան պիր Թէլէկրաֆ
նաւէտէն անյայրմը տոր :

—Մալեհէ միւֆէթթիլչէրնի
հոսայի մէմարեհէթլէրնտէ ալ
տըղլաըը միտալաըըն ալթըը տէ
սէճէօնտէ խաղնէճէ ֆայտէ հու
ստէ կէմիշ օլտուրտոտան, մալի
եհ նեղաբթի ալլալիս ք միմուլա
ընտան միւրք քքէպ ալթը գօմսիտ
թէշքիլ օլտնարազ, պոլնտա հէյ
եհթի թէֆթիլչէնէյի մալլեհէն
կապա օլտնուպ օլտնմամար պահ
սը միւլաքքըրէ օլտնահաղը իշի
տսլիմի տիւր :

—Սէլէմիեէ գըրչաւընտան է՛վ
վէլքի սապահ ի՛քի պաթարիս գա-
տար թօթ վէ միւհիմմաթը հարպի-
եէ արապա վարթուլլա, Գապա-
թաշ սահիլինտէ լէնկէրէնտազ օյա-
սէֆայինի հիւմանեռնտան պիլին-
նազը օրլունտի, վէ պունլարըն մա-
հէլա թաթարիս Սէլանլիք վէ Բրէ-
վէզա պուլունմուշ տուր:

— Ինթանպօլ նոսփոստնուն
թահրերի սըրաւընտա, էնճէպիլէ
րին առակի թահրեր օրունմասը Շէ
հիլ էմանէթինճէ գարալլաշտըրը
մաւըլլա, պու գարաւըն եազըն
տա ճանկալը Պապը Ալիտէն Տէրի
ռաւանթիտէ մուզիմ փեֆէրայ
ճնէպիլէնէ պա միւզաքէնէ թէպ
լիլ օրունաճաղընը Մէսէնըր եա
զընօր :

—Այնտեղ քտէ չբզան էրնիս նա
Բում զագէթասը թաթիլ օրունտու
դու կիպի, Պէյրութն ա տաթիլ Լի
սան իւլ Հալ նաթիտա.քի զագէթ
ուն պէշ կիւն միւտաթիթիլ թաթիլ
օրունուչ, վէ Մըքրութն թապ ո
նէշը օրունան պիլի դաշ զագէթ
թաթիլի իլէ, տիւն.քի կիւն Ախթ
դագէթասընըն տաթի միւտաթ
թաթիլիւնէսի խիթամ պոլտուդո
ճէհէթի, ինթիշարէ պաշամ
աթը:

—Սիրելի ես նամա պէյլիք վա
րօրու բազար իրթէսի ազշամը Ա.
տէնիղէ միւթէվէճճիհէն Տէրխասա
տէթտէն հարէքէթ իրմիչ տիր :

— Զանադ գաղեսկնէ ճճԺ խորի
միշ օլան պիր խալիլ ժըգտար առա
քիրի շահանն, յի Սէլանիէէ վէ Կօ
լտա կէօթիլմէք իւզրէ, Մէճի
տիէէ նամ պէլլէք վաքօքու տիւ
աղչամ Տէրիսատէթ լիմանընսա
հարէքէթ իլլէմիշ տիր :

—Կէչէնտէ Թաթլ Խտրմիշ օ
րան Թլաքի զազէթասընա, Տէրի
սաստէթոէ պիր Րու՛մ ճէմլլէթի
Թարաֆընտան 200 լիրա մուալէ
նէթի նադստիէ վիրմիշ օրտուդո
կիպի, Եոնաննիսթանտան տախ
200 լիրա կէօնտէրիմիշ օրտուդու
նու սէջլէթօրլա :

— Հոռուտաբ Եւսնանիւէտէ եւ
կէչրիլէն իբի նէֆէր Եւսնան աս
քէրիլլէ օն պրի նէֆէր Եւսնան եւ
գըրտաբ վէ պրի գաչ ճառուս Կօրօ
Թարիգիլլէ վէ Իտարէյի Մախուս
սէննի ճանիք նաւ փաքօրույլա Տէ
րիսաատէթէ կէթրիլլիլէր տրի :

ԱՐՆԱՎՈՒՏԼՈՒԹ

Արնապուտու գտան ալքնան խո-
պելընը կէօրէ, Բրէզըրիտէ պու-
լունան Արնապուտ հէյեթի իմթի
հատիեօի բուհաստը, մահէլլ
մէջըրի գօմանտաը պուլունան
Հաթի Օման բաշանա վէ անընթէ
տուպիրի ասքերիեօնին դարշա-
միւշքիւլաթ չըգարմադ-տա իմիշը
Վուգուսթըն նէտէն իպարէթ օլ-
տուդը Հէնուդը ալիքետա սուրէթ
տէ մալիմա աէյիլ քէտէ, բիւխ-
եհթէ նէգարէն Միթրօլիյասա հիւ-
քիւմէթ տէպպօյլարնտա քիւլլ-

եւթիկը էսլիհն վէ միւհիմնաթը տաւ .
քէրիեհէ պուլունուպ, Հաեհ Օմանն
բաշա, պունյարը, քէնտի մանե-
թինտէ պուլունան ասաքիքէ եաւ-
զըն օյմազ իւզրէ, ճէնուպ թա-
րաֆընտա, տահա ուզադա տօղրու-
նազէ իթմէք արգուսինտէ պուլուն-
տուզու հայտէ, Արնաթուտ բուէս-
ոասը իսէ, պէօլէ պիր գարըքըզ-
լուք վադթինտէ մէգքիւր էսլիհն պէ-
լուք միւհիմնաթ, քէնտիլէրինէ ֆայտէլի
թուրլար քէնտիլլէյ, պուլունտուգ-
լարը մահէլտէ գայմաւորը իթմէ-
մէքտէ տրլլէր, Պուէֆքետար ալըք-
տան աչրոն պէեան օրունուպ, Հաթի-
թա բուէսայիլ միւմաիլէ,յ/ււմ լէ-
վաղիմաթը մէգպուրէնին չըմէնտը-
փէր իլէ նազլինէ մու խալիֆէթ
իթմիշէր, վէ պու իֆաատէլէրի ալ-
նէնիլմէեհէճէք օրուր իսէ, տմիր
եօլլարըն իլլէնմէզ պիր հալէ գօ-
ւանաադարըն, վէ չըմէնտըֆէր մէ-
մալլարըն, պզիֆէլէրիեհի իֆա իթ-
տրլլէրէեհէճէքլէրինի պէեան իլլէ-
միշէր տիր :

Տիկեր պիր ըրիվսեթէ կէօրէ
Կօսնէլէ Ալի բաշա, իտարէճէ պա-
ղը իօլաՏաթըն իճրաւը խոսսուտն-
տա , Արնափուալաւըն աղբուլաւընը
միւպէ. յեխն օյմազ իւղդէ, Տիպրեան
պիր պէեհաննամէ նէշրինէ Տազըր-
տնմադտա իխիշ : Փազաթ չիմտինէ
գ.ստար , պէջյէ պիր պէեհաննա-
մէնին նէշը օրոնսուղուտն տալիր
խապէր ալընմամըշ տըր : Շու գ.ս
տար. քի , Կօսնէլէ Ալի բաշա Տիպ-
րէտէ պուլունուպ, Արնափուա Տէյ-
եւէթի իթթի Տատիեհէսի մէճիսի իսէ
սըզ .թր ինթիմալէր աղտ իլլէմէ.ք-
տէ տիր :

Տերսիլը բաշա հազորեթիւրինէ կէ-
լինճէ, կէրչի միւշարիէ, յհ հազ-
րեթիւրի Շգօտրատան հարեքէթ
իթ միշէր խսէ տէ, թէլէկրաֆար
մահէթի ասարիւրինի տողրուտան
տողրուեա Եանեսանմը կէօթիւրէ-
ճէք օտտոդրունու, եօգաա քէնտի-
լէրինէ իհասան պուրուլան Նիշանը
իթմիսեալը գաթը հազորեթի Բառի-
շա Նիւրինի տէթթի մախառստան
ախլը իլլէմէք իւղը, Տէրիսաա-
նէթէթէմի կէլէճէ, ինի ալիքեար սու-
րէթտէ խապէր վիրմէքտէ տէ, յիլ
տիրլէր, Սօնրատան ալլընան խա-
պէրլէրէ նէզարէն, Բրէշրիտէ Նհ-
եհճանը ումուսի հալեա տէվամ
իթմէքտէ օլուպ, գալիպա ասարի-
րի Շահանէ ասալիշի ումուսիլի իպ-
գաա իշին սիլահ Նիթիմալինէ մէճպուր-
օլոււշար տոր, Ֆիագաթ պու սըրա-
տա միւգուռ պուլան միւնադաա չար-
գաճը գալիլասընտան շօթէեհ կէլէ-
մէմիշ տիր :

Տելեպիլի ասքերիեժեմ զանն օլունտուզունա կէօրէ, Տէրվիլի բաշա հազրէթլի, Տէրիսաստէթէ ավտէթ ինճէճքլէր, վէ Մէքթէպի հարպիեճ նազըրը Էստէմ բաշա թարաֆրնտան վէքեալէթնի Քա իտիլէն էրքեանը հարպիեճ ռուսմիլէն իրեսաէթ իլլըն Եսվամ պրետորաճաղար տըր : Պոն սըպրալըր ետաղըգտան սօնրա, ալընան մալումմթը յէվսուգէնէ նէզըրէն, Արնավուտարըն Բրէզրիլնէթի հարաքետթը զանէթ ճիտտի օլունպ, բէք չօգ Արնավուտար պոն հարաքեաթա հիտէտար օլմուշարտըր : Թէլէկրոթի իսթթիլարք գաթթ իտիլիլ օլունտուզունտան, օլ պապպաճ մալումմթը գաթթիլէն ալընմարը միւսմիլնիսղ օլմուշ տուր, ֆաղաթթ Պապը Ալի, սիւհալը օլարաթ թապըրիպա 10.000 շիլի պոլունտուզունա լապէր իսթթըր : Բրէզրիլնէ վալիլիլնի զալիպա էլտէ իթմիլ օլունտուգարքեստան, միւշարիլէյ շաքրիլի իսթթիմաղ իթմէքտէն աճիգ գալմըշտըր : Զանն օլունտուզունա կէօրէ, Արնավուտար, Իսկուպլէտէն Միլիթրիլիտան գատար միւսմէտ օլուն չըմքոնթէր թարիգլին տալիլնէտը գալմըշտըն կէյրմիլիլէրթիլ :

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Ինկիլիզ Հիւքիմէթի պուքէր-
ւէ մուֆտասալ պիր րաթորթօ նէշը
իթմիշ օրուպ; պունտա, ժէնէրալ
գնտաօրս միրալպա Վիլիքըն Պու-
կարիթմանտա վէ Բուսէլիի Շար-
իւտէ Իփա Իտէկէշտիկի մէմուրէ
նէթիմ մախտաւէ չազդընտա խայ-
ն մայաւամթ կէօրիմալտիւր:

Մէջքբերու բարբոթօտա, Բումէլի
Շարգի իէ հիւքիւմէթի Սէնյլյէ
միեանձսնտէքի միւնսնէպաթսան,
Պապը Ալինն Պալաւնարը իշղա
իթմէք հագգընտան,—Մ. Վիլսընը
գապկնճէ, պու հագգըն իճրաթը,
մուխալիֆէթի շէտօնէյի ինթան
լաւճէք տիր,— հիւքիւմէթ մէ-
մուրիեթթիքինն թագոթմսնտէ,
իւշ լոսանը րէսմինն, եանի Պու-
կար, Բում վէ թիւըք լիսանյարը-
նը իսթլմալլոտէ, հուրրիեթթի
շալաթիեթէն, ուտուք ինթմազի
եւէտէն, ումուրը խաթրէտէն, մե-
րիֆի ումումիեթէն, մէմէքթի
ահվալը ումումիեթսնտէն, Միւս-
իման վէ Բումսարըն ահվալլոտէ,
միլիս վէ ժանտարմա պապրիւ-
տէն պահա օլունմուշտուր:

Մի րայայ Վիրսն բարբործեսու-
նուն խիթամբնտա չու վէճճ իլե
հէհանը Էֆքեար իյլեվիշտիր .
«Շուրաբը պէհանէ միտաար
թի խտէրիմ» քի , Պուկարարը , հազ-
գըրմա հիւանի թէ՛հարիլի մաճիպ
օյումաշար տըր : Զանն խտէրիմ» քի ,
պուկարըն խտարէյի միմթադէ ի-
չին ֆէվզէլատէ Էհլեհէթիբի լար
աըր» վէ պիր գաշ սէնհէհ գատար
պիւլլաք թէրադգընաթ լուգու
պուկաճադ արը , ֆազաթ Էկէր Էվ-
մադանի թէ՛լիճնիմի թաթընգաշան .
բազ իսթիբըր իա՛ , իւրիլիտէնէ ք-
սէրիսինն թատիգ իթմէքտէ օյ-
ուուգլարը ֆէհարլըլարը ազալթ-
մադ իւզըթ իզտամաթը չէտիտէ իճ-
րա իթմէլի , վէ տէրիսաթըր իյլեվի-
շտիրըրը , քի , Էկէրչի Էստէրիհէթիլ-
լիազը հուգուգու վար իթէ , ազալ-
լիտէթ հազգպնտա իֆնա իտմէհք
պազը վէզալիֆի տաթի վար տըր »

ᠪᠢᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ

Յունական ալաֆորանկա 8 թարի-
խիլը էնգարէտէն իսթանպուլ զա-
ղէթասընա եաղըմըշ աղը .
«Սոն մէքթուպումա , սիզէ ,
շէհրիսիլին պուլունտուզու էսէ-
ֆէնկիկ հալի իշար իթմիշ իտիմ ,
Պու կիւն տախի սիզէ պազը էջլէ
մաճէլլի խապըրէր վիռէճէ,լիմ ,
քի պուրկար , պուրաաաա ախզու ի-
ստաբըն նէ տէրէճէ տուրկուս օյ-
սուղունու սիզէ անլաթմազպար
աղը :

«Պուրատա Բէք չօգ թաճիլէ-
րիմիդ վար աբը քի օն օն ի.րի եա-
չընտա աղբլար: Նէ՞ իլին պոնլար
պու գատար էրքէն էմրի թիճա-
րէթլէ մէչըու օլաեօրլար: Ջրւն-
քի մէքթէպ, Հաթթա մէքտթի-
պի իպթիտախէ պիլէ եօգ տուր:
Պիղլմ մուալլիմէրիպ, Բէք աղ-
պլմ մուալլարէ ճէհէթլէ, շա-
հիլիդէթլէ առի օգումազ վէ պիլ
աղ տա րազ գամ Էյրէթմէլէ Էք-
թիֆա իթմէքտէ աիլէր:

«Պէտ չօճուղ լար պիր աղ հիտապ էօյրէնէնէր,ք , մէքժէպտէն չըգ-տըղլարընտա , վախտէ յնի , խմէր զէնկին օյուռնլար խմէր ֆաղլր, պտէ չօճուղլարը չըրգա մազամլին, առ եմ պիր թըրղլ ղէ ետիտտ պիր դունտուրածը եանընա կէճու տէլմէքաէ տիլէր : Տիեհէպլիրլիմ ղի պուրատա պու ի ղի իշտէն պաշ-գա իշ եօգ տուր : Պատէհու բէ տէրլէր.քնիտի էվլապլընա պիր աղ աշլմառէ թէ տարլր.րլլլէ, պուն-ա իշլէրլինէ պաշլմառտա տըր-լար :

«Պու ուրէթէ պիր չօդ քիւլիւք
թաճիրլէր բէյտա օլուսլ , ֆադաթ
միւլթէրիլէրին մըգտաբը պու նիս-

յւթճէ է.բսլմէ,քտէ տիր : Չօգ-
տէ ֆա մաղազա վէ տիւ.ք.քեան սա-
հիպլէրի թէհի եէրտէ տիւ.ք.քեան
վէ մաղազալարժնը աշղպ, էլլէրի
պօշ խանիէրինն ալտէթ իթմէ.ք-
տէ տիրէր :

«ԹԻՖԼԻՍԻՆ» ԷՆ ԿՐԻ ՃԻՆՈՒ 21 ՂԵ-
րուէ օլուպ, աղ կիւնտէն պէրու
պիւրիւք տիւշկիւնիւք օլտուզու
անպալլմագտա տըր: Պու տիւշկիւն
լիւք հպէտա տէվամ իվմէքտէ օ-
լուպ, թիւճճարը միւքէտտէր գըլ-
մագտա տըր: Պիր չօղ իՖլաւաւըրն
պալլքտա տէպպիւ, ախո իւ իՖա-
ւերն պու տուրիւնիւրուղ տուր:

«Պունունիա պէրապէր եագընտա
պու հալ թէպտիւլ օլունարադ , էմ
րի թիծարէթլին քէսպի կէրմիւհէթ
խաէհէկի մէմուլ օլունմագտա տըր

«Դժըռն էկեմք ի օրմառննա նիւպէն թէն, հաղարարքն կիւղէ կիթմէսի պիզի մեարսը գըլմագտա տըր Դար վէ ետղմուր նատրիքն նիւզուլ խոիպ, անինտէ տուրմագտա տըր, վէ զանն օլունտուզուն կէօզէն, պուսէնէ գըջ չըգանս մէնէ. ըր գատար շխտտէթիլ օրմաեանագ տըր :

ւնչնգործերնս բէք չօգ մահէկէլէ
 լէրնիտէ մէնաֆէրն ումումիէն յի մու-
 ճիպ կալայի չէշմէլէր պուրունազտա
 խտի իսէ տէ , մէրտտէթի մէտիտէ :
 ւնչն պէրու ճէրէքսն իթմէմէքտէ :
 լէրնիտէ Դու . քէրէն , պունսնսն
 ազտեմի օրսուղու կրպկ , եէր ալ-
 թընտան եօլլար վարթմաքլլա մէգ-
 քիւր չէշմէլէրտէն սու ազմահա
 պաշաժէշ տըր : Դէօյլէ մէնաֆէրն
 ումումիէնճէ ֆայտլէ թէշէպպու-
 սաթ Հազգըքտա ֆէվզէլատէ իշ-
 թիւմա՛մ իճրա իտէկէլէն վալմիզ
 Ռուրչիտ ճաշա հազըթթըրի , իշպու-
 քտաֆէրն չէշմէլէրի թանղիւմ իշ-
 լէմիլէր տր :

«Մահ. քէմէլէրտէ բէ. ք. քէրէթլի
պուլունան ումուր ու մէսալիհիատ.
լիեհէ, դօլայլըզլա խիթամ պուլմա.
մուդտա տըրլար :

«Միևտոտաիյի ումումինին վիրու-
տինէ հալէա պէքլէմէքտէյիզ:»

ԹՈՒՆՈՒՄ ՄԷՍԷԼԵՍԻ

Պիր դաշ տեֆա տըր թէէկըաֆ.
լարտա Թոնոնաւ տպիր Հաւատիւ-
լէր կէօրիւմէքտէ տիր : Մէգըրիւ-
մէսէլէնին նէտէն իպարնթ օշտու-
ղու պիլինմէսի էլլէմ իտուկի ճի-
հէթլէ , օլ պապաէ Թրանստանը Կը-
րան Թուրնալ նամ զազթ ժոսալըտա
մի ժուրէնի շու աթիտէրլ պէնտրի
մախաւուս թէրճէւէ իտէրիզ .

«Այլքը այստան պէտու տալիմա»
 Իծալիւ զազէթալարընը իշղալ Լ
 տէն թոռնուս մէսէյէսի, պու քէրրէ
 Էէնի պիր գապպա կիրսիշ Խիր, վէ
 պու մէսէյէյի սիւ քիւթիէ կէչէն
 Պրանսըզ զազէթալարը, չու էնաւ
 մէ պունս տուրէթի Տաքքընէսի
 Իւքըն նազար իթմէկէ մէհպուր օյ
 մուշպար տըր :

« Մարիամ տիրւ քի, էլլի սէնէն
տէն պէրու Ծրանսա տէվլէթի թաւ
րաֆընտան Թուհուս իմարէթի հադ
գընտա իարէն հիմաեէ ալէ, յհնտէ
հէր նէվի էնթրիգալար չըգարըմըն
արր :

« Զէնտ մահ ազտեմ , պիր թա-
րաֆտան ի թալալա էն թրիգալարընը
վէ տրիկէր թարաֆտան Ֆրանսա
տաւալէնդէրինին թահրիքիյէ Օս-
մանը հիւքիւմէթի թարաֆնտան
խօրիյէ թէչէպպիւսաթը իսպալէ-
վիրվիշիգ տիր : Բուպպաթմին նամ
ի թալլան գոււմբանետար ճանիպին-
տէն զուհուրա կէլէն հատիւն լի
մուֆաաաւէն նապը ի թմիշիգ տիր
տիր քի , գու հատիւն էվօքաաաա
պիւլիւք վալէնդէլլաեը մուհիւզ օլ-
մուշ , վէ ի թալլան զապէթալար
նըն իտտէթիլ լիւանդար սեպէ-
պինաւէն , Բարխա վէ Բօմա դապի-
նէթօլարը միտանէօրտտէ պիր աէ-
րէճէ պիւրուտէթէ սէպէպիւնէթ
վիրվիշ տիր :

« Պատգամ քրիստոնէի շիւթիւնէ դա-
տար սէջայէմէտիկի, վէ պիղիմ տա-
խի սիւքիւթիւնէ կէշմէյի վաղիքիտէն
ատու իյլէմիշ օրտուղուսմուզ պիւր
խուսուս վար իսէ, օ տախի շու-
տուր քի, իթալիանըն վէ տէվլէթի
Օսմանիէնիւնէն էնթրիգայարը, Ալ-
մանիա տէվլէթիւնիւն թուռուս, Բօմա
վէ Տէրիստատէթ սէֆարէթիւնիւն-
տէն պիւր տէրէնէ թէշվիգաթ կէօր-
միւշլէր տիր: »

« Պու մէսէյէնիւն պիտաեթի չօգ-
սէնէ էվլէթ տիր: Հաթթիւն տիւնէ-
պիւրիւրէլ քի, Պրանսա վէ Ալմանիա
մուհարէպէտիսիւն միւթէագըպէն զու-
հուր իթմիշ տիր: Տէշէթիւն ֆա-
թիւնիսիւր, Պրանսա շուֆուզուռու
թէտրիւնէն պիւսպիւթիւն իպլմալ
թիւթէլ իթմէթիւնիւնէն, պու մադ-
սէտէ վիտուլ իլին հէր կիւնա թէ-
տապիւրէ սիւրուգ իթմիշ, վէ էգճիւմէ
Ալմանիա տէվլէթի թարաֆընտան
իթթիւն զօրուսն թէտապիւրիւն էն
միւնսիւրիւն, զօնշուրըմըլ իլէ պի-
զիմ պէշիւթիւնէ միւշլէթիւն չը-
գարմագտան, վէ հիլին հաճէթտէ
պիւրի զօնշուրըմըլ կիւնէնտիր-
մէքտէն իպլմէթ պուլուսմուշտուր
իթալիա տէվլէթի պու հիլլէնէ
թուրթուրմուշ տուր, վէ թէշսիւթի
իտէրիւր քի, պիւր վագըթ հուրիւ-
նէթիւն վաղիքի վէ իւսուլլարը օլան
ատէմիլէրիւն, Ալման տէսթթիւրու-
նուս պիւր խալիլի դէման պէթիւթի
օրտուգըլըմը, վէ կաթիւն մէտէնիլ-
յէթիւնիւն մէնաֆիլի մուգատտէն-
սիւնի, պիւրմէյիլ նէ ազըլըմըլ խէ-
տալիա ֆէտա իթթիւրէթիւնի կէօր-
միւշլէթ տիր: Հալ պու քի մու-
տիւրաթէն իթթիւրա տալու խէթիւ
անշուրըլարագ, պիւր ազ վագըթիւն
պէրու իլի տէվլէթիւն, բօլիթիւր-
նա մէսալիլի պէ իլէ տիւնէյիլ պիւր
իթթիւթագ հարէքէթ իթթիւրէթիւն
զանի օրտուգտա իլէն, զալիպա
պու տէֆա Ալմանիա էնթրիգաթը
էնիւթիւն պաշ կէօթիւրմիւշ օլմալ
տուր, չիւնքի իթթիւրա գըրալըն
Բալէթմէտ սէյիւնհաթթիւր միւնսաթ-
պէթիլլէ, Ալը տաղըլըմըն օլպիւր
թարաֆընտա նէշր օրտուսն պաղը
զաղէթալար, Ալմանիա վէ իթթիւրա
տէվլէթիւնի միւնսաթիւնէն զիւստէ
նաղըլըլը հաթթ իթմէթ իւղըն
պիւր թագըմ զարիպ միւթթիւրալար
պէթիւն իթմէթտէ տիրէր: Պու
հալտէ, Տէրիստատէթ թարիֆիլլէ
էլտէ իտիլէմէնէն չէյ, Բօմա թա-
րիլլէլլէ էլտէ իտիլմէնէն չալըլը-
մագտա տըր: Պրանսանըն ճէղա-
յիւրտէքի մէնաֆիլի դաեթի միւ-
հիմմ օրտուղու ճիհէթիլլէ, Պրանսա
ճիւմհուրիւնէթի պու մէնաֆիլի
խալէլլէ կէթիլլէլլէլլէ միւստատէ
իտէմէլլէ Պիւրաք իթթիւրանըն մէնա-
ֆիլի իլիլիսի տէրէնէտէ տիր, վէ
պիլլէթ կիպի թուռուս իւղէրիւնտէ
էլլա սէնէտէն պիւրու իւրալի հիւսա-
նէ իթմէքտէ տէյիլ տիր: »

« Թուռուս հուռուտու իւղէրիւնտէ
Պրանսալ ասաքիլիւնի թէճէմիլլէ-
նէ տալիլ չալի օլան թէվաթիւրա-
րա կէլիլնէ, զաղէթալարա թէպ-
լիլ օրտուսն նիւմ իւսիւ պիւր նօթա,
իլէ պու խուսուս հաթթընտա իլ-
ղաճաթի վիլլիլլէ տիր: Թուռուս
պէյի, ճէղալիլ հուռուտուսն գա-
տար իլէրուէնէն էլգընա ֆըրգա-
լարըն չէգալլէթիլլէ մէն իթմէք-
տէն աճիլ տիր, վէ տալիլմա աճիլ
գալմիւշ տըր, վէ պու կիւնէ գա-
տար պու վաղիքի, Պրանսա հիւ-
թիւմէթիւնէ թէրէթիւն պ իլլէմիւ
տիր: »

« Պուռտան պաշգա, Թուռուս պէ-
յի, միւնէրէտ լաղըմէտէն օլան
պէօյլէ պիւր թէճէտիպէ մուվաֆա-
գաթ իթմիւշ օրտուղու ճիհէթիլլէ,
Պրանսալ ասաքիլլէրէ էլգընաթիւր-
ագիլիլ իլին Թուռուս հուռուտուսն
կէշմիւշ տիր: Պիւր վագըթիւն
պէրու, Թուռուս գապիլլէրէրիւն
իլէճալլէթիւն թէքթալ պաշալմըշ
վէ հալտուսիւրուգըլար իւրա խալիլլէ

տիր: Պու պապտէ Պրանսա հիւ-
թիւմէթի միւնէրէտ լաղըմէտէն օ-
լան թէտապիլի իլլէթիւնիլլէ, իլ-
իլլէթիւնիլլէ իտէրիւնէ, պուռտա թէ-
աճիւրալ իտիլլէնէք նէ վար տըր: Է-
կէր օլ թարաֆըլարտա պուլուսնա տ-
աքիլ քիլաեթիլ իթմէլլէ իսէ, ասա-
քիլի մէրգուլլէ իլլէթըրմագըլըգտա
քիմ պիւր միւնսաթ պէթիլլէլլէ կէօր-
մէքտէ տիր: Ելլալլէտիլ Թուռուս
պէյի տէյիլ, չիւնքի միւշալիլլէյի, հ-
հէր նէ գատար էթրաֆընտա էնթ-
րիլլէլլէ իւրա օրտուգտա իսէ
տէ, պու ճիւմէ իլլէ տալիլ մէմէ-
քէթիլլէ իլլէթիւրա վէ իսթիլլէլլէ-
նէթիլլէ Պրանսա նուֆուզուռ սաթէ-
սիւնաթ մուհաֆազա իտէլլէթիլլէ
բէպ ալէա պիլմէքտէ տիր, վէ պու
խուսուսուռ ունութաճագ գատար
նանքէօր տէյիլ տիր: Մալիւմիւրիւ
տիր քի, Բօմա տա վէ Տէրիստա-
տէթիւն Ալմանիա տէվլէթի մէմուր-
լարը թարաֆընտան իլլալ իտիլլէն
էնթրիլլէլլէ, միւր միւշալիլլէյի
նէգըրիւնտէ պօշա չէգալլէլլէ տըր: Պը-
լանսանըն տիւշլէլլէլլէ, իլպու-
հաթթալլէ խալտալարընտան տալ-
նէ պիւր տէֆա տաճա մաճուսալ օ-
լաճալար տըր: »

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՐԴԻ ՅՈՒՆԱՏԱՆ

Գրականութիւն. — Յունաց կրթու-
թեան վիճակը նկարագրելէն ետեւ՝
Պ. Մօրալիլլէի կանցիլի գրականու-
թեան, զոր չորս ճիւղի կը բաժնէ:
Երկարօրէն կ'իստի մանաւանդ նոր-
հայեանական գրականութեան վրայ
և՛ հին գաղափարութիւն մը մեր-
ժեթիւմ՝ անոր թուական կը դնէ Պը-
րանսայի մեծ յեղափոխութեան ժա-
մանակը: « Նորհայեանական գրակա-
նութեան շրջանին մէջ կամփոփենք,
կըսէ, այն գրական գործերն որ
մեր քաղաքական վերածնունդէն
քիչ մ'առաջ երևան ելան, երկու
գլխաւոր պառճառաւ: Նախ՝ այս
գործերը մեր դարուն սկիզբը կամ
նախորդին վերջերը լոյս տեսնելով
իթէ ներքին է բնէլ, մօտալուտ ան-
կախութեան զգացումէ, աւետաբեր
նորութեան մը ներշնչուած էին, ա-
նոր ոգին ունէին և յառաջ բերին: Այս
բաւական չէ, մեծ մասամբ մեր
վերածնունդը պատրաստեցին, Հե-
տեւապէս առնց յարակցութիւնը
վերածննդի Յունաստանի հետ ի-
րական է: Երկրորդ պատճառն այս
է, որ 1800էն մինչև 1821 զորոշ հե-
ղինակներն այն բարեբաղդ անձե-
րուն կարգէն են որ իրենց հայրեն-
եաց ազատութիւնն ողջունեցին: Ե-
տտեք իրենց գրաւոր աշխատան-
քը շարունակեցին իրենց հայրենի
արեւուն ներքեւ, ամեն յուճէ ա-
զատ և անկախութեան չնչով վառ-
ւաւ: Նոր գրականութեան թուա-
կանը կ'զուգադիպի Փրանսական
յեղափոխութեան հետ: Արդ՝ ան-
ուրանալի է որ Պրանսայի ժողո-
վըրդեան 89ին հրատարակած մեծ
սկզբունքներն ընդհանրապէս նոր
գրականութեան և մանաւանդ նոր-
հայեանական մատենագրութեան վը-
րայ ներգործեցին: Անոնց կենսա-
տու չնչովն է որ Ռիւկաս Պէրէօսի
անդիմադրելի քերթութեանն և
հուսկաւոր Բօրէյի հայրենասիրա-
կան աւելնը ծնան: »

Եւ հայեանակը կը յիշատակէ այն
երկերն ու հեղինակներն որ հիլլէ-
նական նոր գրականութեան հարստու-
թիւն ու փայլ տուին: Թէճէ մեր
նպատակէն դուրս է անոր հետեւիլ
այս ճիւղին մէջ՝ բայց՝ ըստ որում
Եունական և Հայկական նոր գրա-
կանութեան յեղափոխութեան մէջ
նմանութեան այնպիսի կէտեր կան
որ մեր դաս մը հին գաղափարնե-
րու ծառայող գրագէտներու կրնան
օգտակար լինիլ, աւելորդ չենք հա-

մարիլ: Նոր գրականութեան և լեզ-
ուն յիշատակէ այն փոքրիկ
ժողովուրդը, ժիւր եւ ուշիւմ, կեն-
սականութեամբ և եռանդով լի՝
միւսքը դրած է անմիջապէս եւրո-
պայի գրական շարժման համաձայ-
նիլ և ցոյց տալ որ արժանի է ա-
նոր մէջ պատուաւոր տեղ մը բռնելու:
(Եւրոպայէն)
(Արեւելէն Մօրալ)

Թղթալիլլէի թիւն
(Տիւնիլլէի թիւնիլլէի թիւնիլլէի)
Թոյլտուութիւն, սէր և հաշտու-
թիւն, այս պէտք է լինի ամեն կը-
րօնի նշանաբանն, բայց աւելի դիւ-
րին է Ս. Պատրիարքը Մօնթէնի հետ
հաշտեցնելը, քաղաքական տար-
բեր կարծիքներ իրարու հետ միա-
բանել քան թէ կրօնական սկզբունք-
ներ և հասարակութիւններ: Եւ ի-
րօք Մօնթէնի՝ ըստ կարծեցեալ քա-
նալի՝ կ'հաշտէ իր հաշտութիւնը
Ս. Պատրիարքին հետ, միշտ իրեն
վերապահելով ազգային խնդիրնե-
րը քննադատելու ազատութիւնը,
վասն զի առանց այս պայմանին սոյն
հաշտութիւնը տարբեր անուն պի-
տի ստանալ, յիշատակէ պիտի կո-
չուէր: . . . բայց՝ ինքնին խմբագրի
մը հաշտութիւնը Ս. Պատրիարքին
հետ ինչ կ'նշանակէ, բոլորովին չը-
կրցայ ըմբռնել: Կամ՝ Մօնթէնի քէն
ունենալով Ս. Նախագահին և Ազ-
գէին դէմ՝ իր բոլոր գրածները քի-
նու արդիւնք էին, և կամ Ազգին
և անոր Պատրիարքին ընթացքը
փաստակար դատելով՝ ազատօրէն
ցարդ իր կարծիքը կ'այտնէր: Ա-
ռաջին պարագային մէջ յանցա-
պարտ կ'սեպուի, երկրորդին մէջ
անպարտ: Բայց կարող եմ բնէլ
թէ հաշտութիւնը կ'ենթադրէ ա-
պաշաւ: Այսպէս դատելու համար
պէտք է անգիտել Փանոսեան է-
ֆէնտիի բնաւորութիւնը, որ կա-
րեւոր դեր ունէր իր գրութեան մէջ
Անհամբիւր և երբեմն ցասկոտ՝ տե-
ղին է բնէլ, որ ստէպ կ'մոռնար իր
գտնուած միջավայրն, և Ազգին մէկ
վերջը բռնութեամբ տրամադրութեամբ
անգէտ՝ անոր սրտին մէջ դաշոյն
մը կ'մղէր, մանաւանդ երբ ազգա-
յին խնդիրները քաղաքական կա-
րեւորութիւն մ'ունենային եւ Բ.
Դրան հետ յարաբերութիւն, այն-
պէս որ՝ եթէ ոչ զգացմունքն ու
ներքին զիտաւորութիւնն, իր ոճն
ու բացատրութեան բուռն եղա-
նակն օտարոտի գոյն եւ նշանակու-
թիւն կ'առնուին, եւ ժողովրդեան
կողմէ իբրեւ փաստակար ու մտաբե-
տու կ'հալածուէին, հալածանք որ՝
անդարդարձաբար խմբագրին ան-
կախութեան զգացումը վերաւորե-
լով՝ անոր գրչին աւելի դառնու-
թիւն և խորհրդածութեանց ա-
ւելի վէտութիւն և երբեմն ցասկոտ
թիւն կ'ընծայէին: Ազատ ժողովրդ-
դեան և անկախ հողի վրայ Մօնթէնի
գրգռիլ լեզուն և յանդուգն դի-
տողութիւնները մեծ դեր մը կրնա-
յին խաղալ և միւսքերը յեղափո-
խել, սակայն Հայ ժողովրդեան
ներկայ դրութեան մէջ՝ իր տաճ-
կախօս խմբագիրը ստէպ զայրոյթ
զիտի գրգռելը, թէճէ ստէպ ար-
դարութիւն և իրաւունք խօսելու և
յողմարարութիւնն ու թեթեւմը-
տութիւնն ապտակելը: Բայց ժողո-
վուրդն ալ իր վրէժն ուրիշ կեր-
պով լուծեց: Մօնթէնի, որ երբեմն
մինչև հազար բաժանորդ կ'համ-
բերէր, օրէ օր ընկաւ, բաժանորդ-
ները հեռացան, և դարձական նե-
ղութիւնն աւելնալով՝ այնպիսի մի-
ջոցնութեան դիմեց որ խմբագրի մը
պատասխանութեան հետ չեն հա-
մաձայնիր: Լաւ եւս է դադարի
քան հանգստակիւ լրագրի մը սնու-
ցանելու համար, շինծու գոյու-
թիւն մ'որու առջեւ ռամիլը կ'ծի-
ծալի իր տարած յաղթութեան վը-
րայ, մինչդեռ խմբագիրը կ'վարա-
նի իր գործոյն արդիւնաւորու-

նաստան: Կ'երեւի թէ այս փոքրիկ
ժողովուրդը, ժիւր եւ ուշիւմ, կեն-
սականութեամբ և եռանդով լի՝
միւսքը դրած է անմիջապէս եւրո-
պայի գրական շարժման համաձայ-
նիլ և ցոյց տալ որ արժանի է ա-
նոր մէջ պատուաւոր տեղ մը բռնելու:
(Եւրոպայէն)
(Արեւելէն Մօրալ)

Թղթալիլլէի թիւն
(Տիւնիլլէի թիւնիլլէի թիւնիլլէի)
Թոյլտուութիւն, սէր և հաշտու-
թիւն, այս պէտք է լինի ամեն կը-
րօնի նշանաբանն, բայց աւելի դիւ-
րին է Ս. Պատրիարքը Մօնթէնի հետ
հաշտեցնելը, քաղաքական տար-
բեր կարծիքներ իրարու հետ միա-
բանել քան թէ կրօնական սկզբունք-
ներ և հասարակութիւններ: Եւ ի-
րօք Մօնթէնի՝ ըստ կարծեցեալ քա-
նալի՝ կ'հաշտէ իր հաշտութիւնը
Ս. Պատրիարքին հետ, միշտ իրեն
վերապահելով ազգային խնդիրնե-
րը քննադատելու ազատութիւնը,
վասն զի առանց այս պայմանին սոյն
հաշտութիւնը տարբեր անուն պի-
տի ստանալ, յիշատակէ պիտի կո-
չուէր: . . . բայց՝ ինքնին խմբագրի
մը հաշտութիւնը Ս. Պատրիարքին
հետ ինչ կ'նշանակէ, բոլորովին չը-
կրցայ ըմբռնել: Կամ՝ Մօնթէնի քէն
ունենալով Ս. Նախագահին և Ազ-
գէին դէմ՝ իր բոլոր գրածները քի-
նու արդիւնք էին, և կամ Ազգին
և անոր Պատրիարքին ընթացքը
փաստակար դատելով՝ ազատօրէն
ցարդ իր կարծիքը կ'այտնէր: Ա-
ռաջին պարագային մէջ յանցա-
պարտ կ'սեպուի, երկրորդին մէջ
անպարտ: Բայց կարող եմ բնէլ
թէ հաշտութիւնը կ'ենթադրէ ա-
պաշաւ: Այսպէս դատելու համար
պէտք է անգիտել Փանոսեան է-
ֆէնտիի բնաւորութիւնը, որ կա-
րեւոր դեր ունէր իր գրութեան մէջ
Անհամբիւր և երբեմն ցասկոտ՝ տե-
ղին է բնէլ, որ ստէպ կ'մոռնար իր
գտնուած միջավայրն, և Ազգին մէկ
վերջը բռնութեամբ տրամադրութեամբ
անգէտ՝ անոր սրտին մէջ դաշոյն
մը կ'մղէր, մանաւանդ երբ ազգա-
յին խնդիրները քաղաքական կա-
րեւորութիւն մ'ունենային եւ Բ.
Դրան հետ յարաբերութիւն, այն-
պէս որ՝ եթէ ոչ զգացմունքն ու
ներքին զիտաւորութիւնն, իր ոճն
ու բացատրութեան բուռն եղա-
նակն օտարոտի գոյն եւ նշանակու-
թիւն կ'առնուին, եւ ժողովրդեան
կողմէ իբրեւ փաստակար ու մտաբե-
տու կ'հալածուէին, հալածանք որ՝
անդարդարձաբար խմբագրին ան-
կախութեան զգացումը վերաւորե-
լով՝ անոր գրչին աւելի դառնու-
թիւն և խորհրդածութեանց ա-
ւելի վէտութիւն և երբեմն ցասկոտ
թիւն կ'ընծայէին: Ազատ ժողովրդ-
դեան և անկախ հողի վրայ Մօնթէնի
գրգռիլ լեզուն և յանդուգն դի-
տողութիւնները մեծ դեր մը կրնա-
յին խաղալ և միւսքերը յեղափո-
խել, սակայն Հայ ժողովրդեան
ներկայ դրութեան մէջ՝ իր տաճ-
կախօս խմբագիրը ստէպ զայրոյթ
զիտի գրգռելը, թէճէ ստէպ ար-
դարութիւն և իրաւունք խօսելու և
յողմարարութիւնն ու թեթեւմը-
տութիւնն ապտակելը: Բայց ժողո-
վուրդն ալ իր վրէժն ուրիշ կեր-
պով լուծեց: Մօնթէնի, որ երբեմն
մինչև հազար բաժանորդ կ'համ-
բերէր, օրէ օր ընկաւ, բաժանորդ-
ները հեռացան, և դարձական նե-
ղութիւնն աւելնալով՝ այնպիսի մի-
ջոցնութեան դիմեց որ խմբագրի մը
պատասխանութեան հետ չեն հա-
մաձայնիր: Լաւ եւս է դադարի
քան հանգստակիւ լրագրի մը սնու-
ցանելու համար, շինծու գոյու-
թիւն մ'որու առջեւ ռամիլը կ'ծի-
ծալի իր տարած յաղթութեան վը-
րայ, մինչդեռ խմբագիրը կ'վարա-
նի իր գործոյն արդիւնաւորու-

թեան վրայ: Այսպէս է ամեն տեղ
ժողովուրդը՝ ստէպ իր շահուց դէմ
կ'գործէ: Կը սիրէ որ զինքն ու իր
սիրական կուռքերը գգուեն, չորեն
և իր տկարութիւնները սքողեն:
այս պայմանաւ կ'վճարէ իր բաժինը:
Վա՛յ այն խմբագրին՝ որ թէ՛ և ա-
զատաբան՝ սահմանափակ շրջանի մը
մէջ կ'հրատարակուի և տգէտ ու
ինքնահաւան ժողովրդեան մը հետ
գործ ունի, այսպէս իր թերթը
զարգացընելու վիճակին մէջ չգըտ-
նուիր: Այսօր կայ, վաղը կ'մեռնի
և եթէ իր ապրուստն իր թերթին
կախումն ունի, լաւ եւս է որ ինքն
ալ չուանէ մը կախուի: . . . Պ. Է-
միլ Զօրի բաժինն պէս՝ «Մտալին է
որ լաւ գործեր կ'արտադրէ, Երեւ-
նապէս՝ մեր այս հանրապարական
ժամանակները, պատանի մ'որ Բա-
րիլի փողոցները կ'ընկնի անօգնա-
կան, անդամ: Այս պատանին լը-
րագրիւնեւր յօդուած տալով քիչ
չատ կ'սկսի ապրիլ, և ժամանակ
կ'գտնէ նաև ուրիշ երկեր գրելու:
Իր կենաց տաս տարին այս սոսկա-
լի պայքարին մէջ կ'անցընէ: Ապա
յաղողութիւնը կ'հասնի, ոչ միայն
փառաց այլ և հարստութեան կը
հասնի: Իր բնամիջքը թշուառու-
թենէ կ'ազատէ: . . . Այնուհետեւ
ազատ է, ինչ որ կ'մտածէ ազա-
տօրէն կ'սկսի: Միթէ գեղեցիկ բան
չէ՞ այս: Դրանմէ այս պարագայիս
մէջ իր մեծութիւնն ունի: »

Իսկ Մօնթէնի և դու, բարեկամ,
ի՞նչ ունիք: ո՛չ ինչ: Հազար տարի
տախտակը թիւ մը չափով բարձրա-
նալ, վասն զի թիւիկ ժողովրդեան
մ'անդամներն էք, որ մեծ մասամբ
աւելի ձրի ուտել ու կարողալ կ'սի-
րէ քան թէ վճարել: . . . Թերեւս
հաշտութիւնը Մօնթէնի բաղդը
բանայ: . . . »

Դրամական տաղնապը բուսական
չէ, Հայ խմբագրին գլխուն վրայ
այս պահուս Դամակէտի ստըն ալ
կախումա՞ծ է, և ի՞նչպէս ու ի՞նչ
նիւթով վրայ գրելըք չգիտէ: Ահա
Մօնթէնի կ'ընկնի այս անտուգու-
թեան և մէկ ամիսուան դադար-
ման կ'դատապարտուի, ի՞նչու, վասն
զի օրինաւոր սահմանէն չեղեր է ե-
ղեր: Բայց ո՛րն է օրինաւոր սահ-
մանն եւ ո՛րն ապօրինաւոր, այդ-
լայտնի չէ նոյն իսկ խօսելու եւ
գրելու ազատութեան մը հողի վը-
րայ: Հայոց սուղին քաղաքական
լրագրին այս դադարումը ցաւալի
է այլ ոչ անպատու:

ՇԱՀՆՈՒՐ

(Բէլ)

ԼՍԱՐԱՆ

ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ի ԹԱՏՈՒՆԻ

ԲԱՐԵՍԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՐԹԱԳԻՂ

Դ. ՇՐՁԱՆ. Բ. ԵՐԵՎԱՆԻ

1881 Յունուար 10 Ետեւթ գիշեր
'ի ժամ 2 1/2

Արտաքոյ կարգի երեկոյթ

'ի նպաստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵԼՈՑ

Մասն Ա.

Բանախօսութիւն—Գր. Խորէն
Սրբազան Նար—Պէյ Լուսինեան

Բաղդատութիւն Ազգային և քն-
կերպարին վիճակին Հայոց 'ի Տաճ-
կաստան, 'ի Պուկարիա, 'ի Բուսա-
նիա և յԱւստրիա:

Մաս

